

Een Joods meisje ondergedoken in de Burg. Canterslaan 77

Ergens in november 1942 staan een man en een vrouw aan de deur van een pension aan de Langestraat 102a te Tilburg. De pensionhoudster, de weduwe Elisabeth Johanna de Louw-Peters (1904), heeft medelijden met het stel en besluit hen op te nemen. Het echtpaar is echter Joods, maar het is niet duidelijk of de pensionhoudster hier weet van heeft. Ze zal later vertellen dat het echtpaar haar gezegd heeft dat ze rooms-katholiek waren en elke zondag naar de kerk gingen. Ook droeg de vrouw een kruisje om de hals.

De pensionhoudster merkt dat er iets mis is met de vrouw. Ze slikt twaalf pillen, zegt iets over menstruatiepijnen, maar vervolgens ook dat de pillen hebben geholpen. Op zondag 17 januari 1943 komt het echtpaar thuis met twee, voor de pensionhoudster, onbekende mannen. De vrouw heeft iets in haar hand geklemd wat ze toevoegt aan water, dat ze in een melkbeker verwarmt. Alles wijst erop dat ze een abortus probeert op te wekken, maar de vrouw wordt onwel en sterft in het pension. Volgens een verklaring van de pensionhoudster tegenover de politie zegt de man dan pas dat zij Joden zijn. Er heerst grote paniek, de pensionhoudster zit met een lijk in huis en de mannen vluchten het huis uit.

De overleden vrouw wordt naar het Elisabethziekenhuis gebracht, waar uit sectie inderdaad blijkt dat ze is overleden aan complicaties bij een abortus. Haar papieren blijken vals, zodat de politie lange tijd niet weet wie de vrouw is. Ondertussen weet de Tilburgse politie dankzij spoorwerk van inspecteur A. Bakkum in Amsterdam wel de 'beruchte' aborteur te arresteren. Ook komt de politie er achter dat de overleden vrouw Rika Rebecca van Dam-de Groot is, geboren op 15 augustus 1918 te Amsterdam. Ze was in de hoofdstad op 13 september 1939 getrouwd met de koopman in textiel (later in goud en zilver) Alexander van Dam (Nijmegen 29 november 1909). Uit dat huwelijk was op 18 augustus 1940 een dochter geboren: Lena van Dam. Maar waar was Lena?

Hun dochttertje van tweeënhalve verbleef bij een nicht van de pensionhoudster. Dat was Mies van Kemmere-Peters (Gennep 1893), die woonde in de Burg. Canterslaan D81 (nu 77) te Oisterwijk. Mies was getrouwd met de leerlooier Adrianus W. van Kemmere. Zij hadden in 1943 drie dochters en een zoon variërend in leeftijd van 19 tot 13 jaar. Oisterwijk was geen onbekende plaats voor het echtpaar Van Dam. Ze hadden er onder de schuilnaam Bosman reeds eerder ondergedoken gezeten. Maar omdat hun dochttertje uitgerekend ondergebracht werd bij een nicht van de Tilburgse pensionhoudster, lijkt het erg waarschijnlijk dat die pensionhoudster wel degelijk zal hebben geweten dat het echtpaar Joods was. Maar om zelf straf te ontlopen, zal zij zich tegenover de politie wellicht van de domme hebben gehouden.

Omdat de Tilburgse pensionhoudster het Oisterwijkse onderduikadres van het meisje wel aan de politie meldde, liep het meisje groot gevaar. Mogelijk heeft haar vader of iemand anders vrij meteen voor een ander duikadres gezorgd. We weten dat haar vader bij de bevrijding van Breda (29 oktober 1944) aldaar ondergedoken zat. Lena van Dam zal, evenals haar vader, de oorlog overleven. Haar vader vertrok, na een nieuw huwelijk, op 28 mei 1954 naar Sydney. Waarschijnlijk zal de toen dertienjarige Lena met hem zijn meegegaan.